

Llibreta d'haikus

句 – 季語

L'haiku (俳 **hai** 句 **ku**) és una de les formes de poesia tradicional japonesa més esteses, derivat de l'haikai, creat aquest antigament per la separació dels tres primers versos de la tanka i usat com una composició independent.

Amb el temps alguns haijins escrigueren haikais encadenats i formaren l'haikai no renga.

La primera estrofa de l'haikai no renga es denominava hokku. A la fi del segle XIX, Masaoka Shiki (1867-1902) va separar l'hokku i va crear l'haiku. Així, el primer escriptor d'haikus és Shiki, reformador de l'hokku. Els escriptors anteriors a Shiki usaren sempre la denominació d'haikai.

L'haiku o haikai es compon de tres versos de 5, 7 i 5 morae (unitat fonètica similar, tot i que no idèntica, a la síl·laba), sense rima. Sol contenir una paraula clau denominada kigo (季語) que indica l'estació de l'any a la qual es refereix. Alguns consideren que l'haiku ha de combinar dues imatges diferents que es relacionen en el tercer vers i ha d'estar escrit en present i tenir una pausa (kireji) al final d'un dels dos primers versos. Totes aquestes regles són seguides de forma laxa i molts poetes les trenquen, especialment quan adapten l'haiku a altres idiomes.

Tradicionalment l'haiku, com altres composicions poètiques, buscava descriure els fenòmens naturals, el canvi de les estacions o la vida quotidiana de la gent. Els haijin contemporanis han adoptat una major llibertat temàtica.

En l'actualitat, se sol ensenyar a escriure aquests poemes curts en escoles occidentals, encara que d'una forma molt menys estricta que al Japó, respectant-ne únicament el format sil·làbic.

En català entre els primers introductors dels haikus hi ha el mallorquí Llorenç Vidal amb els seus Apunts en ritme de haikai i Haikais 69 inclosos al seu recull Talaiot del vent, 2ª edició, de 1972 i tres anys abans (1969) publicats a les revistes mallorquines Lluc i

Ponent, i Agustí Bartra, que en va traduir uns quants i en va escriure un recull anomenat Haikús d'Arinsal, de 1981. Posteriorment Llorenç Vidal ha publicat els aplecs d'haikus Estels filants, 1991, i Petits poemes, 1999, si bé ell prefereix usar la denominació primitiva d'haikai com a sinònim de la posterior d'haiku, tal com l'usaren, amb anterioritat a Shiki, els haijin Arakida, Basho, Buson, Issa, etc., i, entre els contemporanis occidentals, l'italià Mario Chini als seus Attimi i el francès Pierre Seghers a la seva antologia Le Livre d'Or du Haïkaï, per exemple.

L'haikú, doncs, és una de les formes poètiques més coneguda de la poesia japonesa.

Tradicionalment està formada per tres versos de 5-7-5 síl·labes respectivament. No solen tenir rima. I sovint aborden temes importants com la naturalesa, la vida i la mort. Solen ser concisos, i veritablement intensos.

***A la campana
s'ha aturat i reposa
la papallona!***

(Buson. 1715-1783)

***Un ca que lladra
al renou de les fulles,
quina ventada!***

SONO-JO

Les fotografies exposades en aquesta llibreta són de procedència diversa, n'hi ha de cedides, de propies i de la xarxa pública. D'altres són suggerides al "niporepte" de relats en català .

“Peine del viento” Chillida

***Majestuosa
escultura líquida.
Sublim colossal!***

Tony Luciani

***Fa memòria
a cara descoberta.
Estralls de vida.***

jp

***El temps s'atura,
carícies i olors.
La nit és nostra.***

***El vent s'enduu
fulles seques de tardor.
El banc les vetlla.***

***Llegeixo els mots,
desperden plaers lascius.
Grans emocions.***

***Després, al vespre,
s'abracen amb deliri.
Dia molt feixuc.***

***Crit de fosca nit,
plaer d' enamorada.
Xiscle penetrant.***

***Trèmula de goig
Han florit els teus llavis
Un altre petó-***

***Amb foc i gelor,
cicatricus profundes,
versos incrustats.***

Imatge, Helena Bonals.

***Un rivet de sal
adorna les paraules
de sorra i mar.***

***Tatua'm de sal,
al vespre carícies,
mar juganera.***

***El primer cafè
espavila el dia.
Claror intensa.***

***Flaire agraït.
Miro al futur,
atrapat en les ombres.***

***L'arbre es vincla,
el vent se'l vol enduu,
Ferm arrela fort.***

***A recer del món,
el sol hi bada badoc.
Llunes viscudes.***

***Escric l'epíleg
d'un amor ofegat,
l'aigua se l'endú.***

Clima angoixant
Desastre anunciat
Lenta agonía

***Temps de sequera,
el terròs clivella mut.
El grill hi canta.***

***Res no m'arrela,
anhelada llibertat.
Res no em pertany***

***Bec de l'aiguada,
fresca, neta i clara,
a pols pouada.***

***El sol s'amaga,
el lladruc sona llunyà,
l'ombra s'allarga.***

Mario Cea

***El mussol guaita
aturat a la branca.
Nit de bruixes.***

Foto de Carles Ferran

***La nit romp el jorn,
el cel s'esfilagarsa.
L'estany s'ho mira.***

Nació Digital (Layla Solé)

***S'esberla el cel,
la nit en recull bocins
amb l'ai al cor.***

***Núvols badocs,
mutts i a la gàbia.
Silenci captiu.***

***Llàgrimes d'amor,
pètals caiguts de la flor.
Quina ventada!***

***Pany rovellat,
erma solitud closa.
Ferralla d'oblit.***

***Glaç encisador
escultura líquida.
Joies fonedisses.***

***Fred hivern glaçat,
caliu a la foguera,
flama d'amistat.***

***Gèlid oratge,
cobricel blanc de neu,
grans emocions.***

***Desig de pau,
blanca, nova i neta,
ferma passió.***

***Dona excelsa
desfés-te de rònecs tels.
Revolta't, viu !!!***

***Injustícia
El sentiment se l'endú
Impotent plora***

***Absència de llum.
No hi ha ombres. La fosca.
L'obra comença.***

***Núvols roents,
cau de meditació
temps de letargia***

